

Nr 135

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående insättning å skogskonto i vissa fall; given Stockholms slott den 16 mars 1956.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående insättning å skogskonto i vissa fall.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt gällande lagstiftning äger skogsägare erhålla uppskov med inkomsttaxeringen för den del av skogsintäkterna, som insatts på särskilt skogskonto i bank. För ett och samma beskattningsår får insättning göras med högst 60 procent av köpeskillingen för rotsåld skog, 40 procent av köpeskillingen för leveransvirke och 40 procent av saluvärdet av skogsprodukter, som uttagits för förädling i egen rörelse. I syfte att bereda ytterligare lindring i beskattningen för sådana skogsägare i de södra delarna av landet, som drabbats av stormskador på skogen i början av detta år, föreslås i propositionen att insättningsbeloppet för dessa skall höjas till respektive 80 procent, 50 procent och 50 procent.

Förslag

till

förordning med särskilda bestämmelser angående insättning å skogskonto i vissa fall

Härigenom förordnas som följer.

Visar skattskyldig — som äger göra insättning å skogskonto enligt förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto — med intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet att skog stormfällts i avsevärd omfattning under år 1956 å viss fastighet, skall beträffande den förvärvskälla, vari fastigheten ingår, för ettvarvt av beskattningsåren 1956 och 1957, i stället för vad i 2 § a) — c) nämnda förordning stadgas, gälla, att uppskovet må avse högst ett belopp, motsvarande summan av

a) åttio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) femtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

c) femtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1956.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *särskilda bestämmelser angående uppskov med taxering för inkomst av under år 1956 stormfälld skog* samt anför följande.

I januari innevarande år inträffade i de sydliga delarna av landet stormfällningar av skog på betydande arealer. Då det kan antagas, att det stormfälda virket i vissa fall motsvarar ett stort antal årsavverkningar, har fråga uppkommit, huruvida särskilda åtgärder är påkallade för att — utöver de möjligheter som står skogsägarna till buds genom 1954 års lagstiftning om skogskonto — bereda lindring i beskattningen. I syfte att erhålla en närmare uppfattning om stormfällningens omfattning har på föranstaltande av finansdepartementet inom skogsstyrelsen och domänverket sammanställts uppgifter rörande virkesuttagens storlek inom de berörda områdena. Innan jag redovisar resultatet av de verkställda undersökningarna torde jag emellertid få lämna en kortfattad redogörelse för bestämmelserna om skogskonto. Dessa innefattas i *förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto*, och tillkom efter beslut av 1954 års riksdag efter därom i proposition nr 14/1954 framlagt förslag.

Enligt 1 § äger fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som haft intäkt av skogsbruk, rätt att erhålla uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av skogsintäkten, som insatts å särskilt konto i bank (skogskonto). Lagstiftningen är sålunda endast tillämplig på skattskyldiga, som är underkastade progressiv beskattning. Detta sammanhänger med att bestämmelserna i första hand avser att mildra verkningarna av beskattningens progressivitet och sålunda ur denna synpunkt kan betraktas som ett komplement till 1951 års regler om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst. Uppskovet får åtnjutas till det år uttag från kontot sker dock icke längre än i tio år (6 §).

Rätten att erhålla uppskov för gjorda insättningar är underkastad viss maximering. Bestämmelser härom meddelas i 2 §. Sålunda gäller att beträff-

fande viss förvärvskälla får uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

c) fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

1954 års förordning trädde i kraft den 1 juli 1954 och tillämpades första gången vid 1955 års taxering.

I samband med riksdagsbehandlingen av propositionen nr 14/1954 hemställdes i ett flertal motioner, att riksdagen måtte medgiva skogsägare, som drabbats av de omfattande stormfällningarna i januari 1954, rätt att åtnjuta taxeringsuppskov med större belopp än som föreslagits i de i propositionen upptagna bestämmelserna. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 25 anförde bevillningsutskottet bl. a. följande.

Frågan om särskilda bestämmelser med avseende å inkomst härrörande från stormfälld skog har vid ett godtagande av det föreliggande propositionsförslaget kommit i ett annat läge än tidigare. Förslaget är uppbyggt efter i stort sett samma system som den tidigare provisoriska lagstiftningen i ämnet, vilken dock medgav insättning upp till hela skogsinkomsten minskad med omkostnaderna. På längre sikt torde bestämmelser av det i propositionen föreslagna innehållet i förening med gällande regler om värdeminskning å skog få anses utgöra en reglering, vars kompletterande med bestämmelser för vissa speciella situationer ej skulle vara erforderlig. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke böra förorda införandet av permanenta regler av sådan innebörd. Utskottet finner det ej heller böra komma i fråga att i förevarande lagstiftning införa bestämmelser innebärande rätt för Kungl. Maj:t att medgiva taxeringsuppskov med högre belopp än som föreskrives i författningen. Emellertid kan det finnas skäl att i samband med genomförandet av förevarande lagstiftning beakta de stormfällningar av skog, som skett innevarande år och i vissa fall varit av betydande omfattning, på så sätt att uppskov med taxering av inkomst från sådan skog skall kunna avse större belopp än det föreliggande förslaget medger. I sådant hänseende har inom utskottet rått enighet om ett belopp upp till 80 procent av köpeskillingen för upplåten avverkningsrätt. Beträffande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt saluvärdet av egna uttag av sådana produkter föreslår utskottet, att procentsatsen bestämmes till 50 procent. De nu förordade särskilda bestämmelserna bör enligt utskottets mening gälla endast sådana skattskyldiga som enligt propositionsförslaget skall äga rätt att öppna skogskonto och torde böra avse beskattningsåren 1954 och 1955. En förutsättning för reglernas tillämpning synes vidare böra vara, att å viss fastighet skog stormfällts i avsevärd omfattning under år 1954. Det bör ankomma på den skattskyldige att genom intyg av vederbörande skogsvårdsstyrelse visa detta förhållande. Föreskrifter av den här angivna innebörden torde lämpligen böra införas som tillägg till övergångsbestämmelserna i förslaget till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

I enlighet med riksdagens beslut infördes de särskilda bestämmelserna om stormfällad skog i övergångsbestämmelserna till förordningen den 27 mars 1954 (nr 142).

Såsom inledningsvis anförts har inom skogsstyrelsen och domänstyrelsen verkställt utredning rörande omfattningen av de stormfällningar som i början av innevarande år inträffade i landets södra delar.

Den inom *skogsstyrelsen* gjorda undersökningen utvisar att stormen huvudsakligen drabbade Malmöhus län och även där var starkt lokaliserad till de mellersta och östra delarna av länet. I Kristianstads län är skadorna relativt obetydliga och den fällda kubikmassan skog uppgår endast i några få fall till en årsavverkning. I Blekinge och Hallands län överstiger den nu aktuella stormfällningen icke nämnvärt vad som är normalt. I Skåne har enligt uppgift fällts sammanlagt en kubikmassa av cirka 200 000 m³sk, varav omkring 90 procent i Malmöhus län. Huvudsakligen har stormen tagit äldre bestånd av gran (60—70 år). Ungskog av gran och lövskogar är i stort sett intakta. Det stormfällda virket har med hänsyn till de dimensioner det omfattar värderats till cirka 70 kronor per m³sk, vilket för Skåne skulle motsvara ett värde av omkring 14 miljoner kronor. Då den genomsnittliga årsavverkningen av gran i Malmöhus län överslagsvis beräknas till 100 000 å 150 000 m³sk, motsvarar stormfällningen sålunda mer än en årsavverkning av gran. Härtill kommer att årets ordinarie avverkning av gran på många håll redan avslutats. Dessa förhållanden bedömes dock i och för sig icke som katastrofala, i synnerhet som det övervägande rör sig om mogen skog, som eljest skulle ha avverkat inom de närmaste 10—15 åren. För enskilda fastigheter inom de svårast drabbade områdena har skadorna likväl i vissa fall antagit förkrossande proportioner. Där stormen på begränsade arealer totalt spolierat virkesrika äldre bestånd har sålunda upp till 10 å 12 års normala avverkningar kunnat fällas på enskilda fastigheter och skogskomplex. Till övervägande del har skadorna drabbat privata skogsägare, större som mindre.

Beträffande stormfällningen på domänverkets skogar upplyser *domänstyrelsen* att av stormen berördes nämnvärt endast Norra Skånes och Södra Skånes revir samt Kolleberga skolrevir. Huvudsakligen är det äldre bestånd av gran, som blivit påverkade av stormen.

Departementschefen. Nu föreliggande uppgifter rörande stormfällningen i januari månad innevarande år utvisar att stormskadorna huvudsakligen är lokaliserade till de mellersta och östra delarna av Skåne. Skadornas totala omfattning kan givetvis inte jämföras med de skadeverkningar, som drabbade vissa delar av landet vid stormfällningarna år 1954 och vilka föranledde att skogsägarna medgavs rätt att göra insättning på skogskonto med större belopp än som förutsattes för mera normala förhållanden. De inhämtade upplysningarna ger emellertid vid handen, att svåra skador, motsvarande inemot 10—12 års normala avverkningar, har uppkommit på enskilda fastigheter och skogskomplex i de hårdast utsatta områdena. I den mån

årets ordinarie avverkning avslutats redan före stormfällningen är läget å sådana fastigheter än sämre. På en del håll har stormfällningen till någon del kunnat motverkas genom inskränkning av egna utdrivningar. Även om detta beaktas torde det likväl stå klart att i de av stormen berörda områdena det totala virkesuttaget på åtskilliga fastigheter kommer att avsevärt överstiga det normala. I dessa fall kommer sålunda skogsägarna att på en gång tillföras betydande inkomstbelopp, vilka under andra förhållanden skulle ha fördelats på ett flertal år.

Vid antagandet av 1954 års lagstiftning om skogskonto framhölls, att denna lagstiftning åtminstone på längre sikt torde få anses utgöra en reglering, vars kompletterande med bestämmelser för vissa speciella situationer ej skulle vara erforderlig. Med hänsyn till att bestämmelserna om skogskonto endast hunnit verka under en helt kort tid, anser jag mig dock kunna förorda att — på samma sätt som skedde i fråga om stormfällningen 1954 — de skogsägare, som drabbats av mera betydande stormskador i samband med den nu aktuella stormfällningen, erhåller möjlighet att göra något större insättningar på skogskonto än som är medgivet enligt gällande regler.

Beträffande utformningen av bestämmelserna, vilka bör ha provisorisk karaktär, anser jag det vara naturligt att anknyta till det förut omnämnda av 1954 års riksdag antagna särskilda stadgandet i anledning av då inträffade stormfällningar av skog. I likhet med vad däri föreskrivits bör den övre gränsen för insättning å skogskonto höjas till 80 procent av intäkten för rotsåld skog och 50 procent av intäkten för avyttrade eller till egen rörelse uttagna skogsprodukter. Såsom förutsättning för tillämpning av bestämmelserna bör gälla, att den skattskyldige genom intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet visar att skog stormfällts å viss fastighet i avsevärd omfattning under år 1956. Med hänsyn till att likvider för stormfällt virke kan antagas i allmänhet bli hänförliga till något av beskattningsåren 1956 och 1957, torde bestämmelserna böra avse båda dessa beskattningsår.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning med särskilda bestämmelser angående insättning å skogskonto i vissa fall.*

Föredraganden hemställer, att förenämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Harald Häggquist